

A Pourangahua me ngā Manu Nunui a Ruakapanga

Ngā Kiripuaki

RUAKAPANGA

POURANGAHUA

TUINGĀRANGI

HARONGĀRANGI

KŪ

MĀ

RĀ

KANIORO

TAMAIWAHO

KAIKAWE KŌRERO

KAIKAWE KŌRERO Ka tīmata te paki nei i Hawaiki, i tētahi papa kāinga tairanga i ngā whenua mōmona o Parinuitērā. Kua haere atu a Pourangahua ki te toro i te ariki nui, i a Ruakapanga. E kimi āwhina ana ia e pai ai tana hoki ki Aotearoa me te kūmara kua riro i a ia hei oranga mō tana iwi.

KĀPEKA TUATAHI: KEI TE WHARE O RUAKAPANGA. (*Patō! patō! patō!*)

RUAKAPANGA (e waiata ana) Ko wai tēnā e pātōtō mai nā i taku tatau? (*Ka huakina te tatau.*)
Tēnā koe. Kuhu mai.

(*Ka kuhu atu a Pourangahua, ka hongī rāua.*)

POURANGAHUA Tēnā koe, e koro.

RUAKAPANGA Tēnā koe, Pourangahua!
Tēnā e noho, ka kōrero tāua. Kei te pēhea?

POURANGAHUA Kei te pai. Kua riro mai i a au te kūmara, koia hoki te kaupapa i hoki mai ai au. Kua rite au ki te hoki ki te kāinga.

RUAKAPANGA Āe, i rongo au e hoki ana koe ki te kāinga. Ka mokemoke mātou ki a koe, e hoa.

POURANGAHUA Ā, ka mokemoke hoki ahau ki a koutou ka mahue atu nei ... me te mahana o ngā rangi i konei!
Engari kua raru ahau. Me taku whakaaro, kei a koe pea te rongōā mō taku raruraru.

RUAKAPANGA He aha tō raruraru? Kōrero mai – tērā pea he āwhina ka taea e au.

POURANGAHUA I a au ka ū mai ki konei, i pae taku waka ki te pūkawa i waho rā, ka takerehāia. E ai ki ngā ringaringa raupine waka, e kore e taea te waka te whakatika. Me hoki au ki taku wahine, ki taku iwi, engari kua kore he waka hei hokinga atu.

RUAKAPANGA Mmm ... ka aroha tō waka. Engari e āhua koa ana au – kāore au e tino hiahia kia ngaro atu anō koe. He aha te mate o tō noho mai, ana, ka whakaritea he wahine anō māu i konei?

- POURANGAHUA (ka kata) Tēnā koe i tō whakaaro, e Koro. He tika, he ātaahua, he purotu ngā wāhine o konei. Engari me hoki au ki taku kāinga ka tika.
- RUAKAPANGA I nē ...? Kua kite au i a koe e titiro ana ki a Naohomaikalani me te hiki o tō tukemata ki a ia.
- POURANGAHUA *(E kata ana.)* Āe, he tika. Engari me tino hoki nei au. Kua tino hōhā taku iwi i te kai aruhe, e whanga ana kia hoki ake au. Āe rānei he āwhina e taea ana e koe, e Koro?
- RUAKAPANGA (ka rangona te paku āwangawanga i tana reo) Hmmmmm ... tērā pea ... ka taea te tuku aku mōkai manu, a Tuingārangi rāua ko Harongārangi, ki a koe. Kīhai anō i tukuna ki tētahi – ka tino nui hoki taku aroha ki aku manu. Engari kei te mōhio au he tangata pai koe. Ka tika tō mahi me tō tiaki i a rāua.
- KAIKAWE KŌRERO Kei te paku ngākaurua a Ruakapanga. He tino nui tōna aroha ki āna manu. Ahakoa tana whakapono he tangata tōtika a Pourangahua, ka whakatūpato tonu, ka āta tohutohu tonu te koroua i a ia.
- RUAKAPANGA Kia tūpato koe ki a Tamaiwaho, te tipua e noho rā i Hikurangi. Me mātua hipa atu koe i a ia i mua i te whitinga o te rā. Ā, kia tae koe ki tō kāinga, kia tere tonu tō tuku i a Tuingārangi rāua ko Harongārangi kia hoki tika mai ki a au, i mua tonu i te aranga ake o te rā, kia kore ai rāua e kitea e Tamaiwaho.
- KAIKAWE KŌRERO Ka tino harikoa a Pourangahua. Ka mihi ia, me te kī taurangi anō hei te taenga ki Aotearoa, ka tere tana tuku i ngā manu kia hoki ki a Ruakapanga.
- POURANGAHUA Tēnā rawa atu koe, e Rua. Ka meahia kia hoki tika mai i a Tuingārangi rāua ko Harongārangi ki tō rāua nei kāinga.
- KAIKAWE KŌRERO Ka karanga atu a Ruakapanga ki āna manu.
- RUAKAPANGA E Tui, e Haro ... tēnā haere mai. He mahi tāku mā kōrua.

HARONGĀRANGI rāua ko TUINGĀRANGI (ka puta tahi mai).

E te Ariki, tēnā koe. He aha te mahi mā māua?

RUAKAPANGA

Kua pakaru te waka o Pourangahua. Mā kōrua ia e whakahoki ki Aotearoa me ana kōpura kūmara. Me whakarongo rawa kōrua ki tana kupu, ka hoki tika mai ki a au. Kaua e whakaroaroa ki Aotearoa. He wāhi makariri, he wāhi mōrearea tērā whenua.

HARONGĀRANGI rāua ko TUINGĀRANGI

E pai ana, e Rua. Ka hoki tika mai māua ki te kāinga.

KAIKAWE KŌRERO

Ka rere te karakia a Ruakapanga e pai ai tā rātou haere. Ka utaina e Pourangahua ngā kūmara ki te tuarā o Harongārangi, ā, ka piki ko ia ki te tuarā o Tuingārangi.

Ka rere anō ngā mihi a Porangahua ki a Ruakapanga, me tana kī atu anō kia kaua ia e māharahara. E kore ngā manu e raru, e mate i te wā kei a ia e tiaki ana.

KĀPEKA TUARUA:

KEI TE RANGI.

POURANGAHUA

Ā kāti, e rere, e hoka ki te rangi!

KŪ

Wiii! Titiro mai ki a au! Kātahi nā te kūmara whakahirahira, ko au!

MĀ

Woooo ... me au anō ... ka mau kē te wehi ... te kūmara tuatahi kia rere!

RĀ

Hoihoi kōrua ... kāore te kūmara e korero mō tōna māngaro.

KŪ

Kātahi te kūmara ngākau kawa ko koe!

MĀ

Āe, kāore koe i te rongō i te reka o tēnei mahi?

KAIKAWE KŌRERO

Ka hia hāora rātou e rere ana, ka kite a Pourangahua i Hikurangi i te tuakaihau. Ka titiro hoki ki muri, ka kite ia, taihoa ka toro mai ngā hihi tuatahi o Tamanuiterā.

POURANGAHUA

Kia kamakama ake, e Tui! Kia kamakama ake e Haro
– ki te kāinga!

TUINGĀRANGI	Kei te pai, e Haro. Kei te pai te wā.
HARONGĀRANGI	Hei aha te kōrero, e Tui. Me pahemo atu tāua i te maunga rā i mua i te whitinga mai o te rā.
KAIKAWĒ KŌRERO	Ka rere ngā manu nui nei i runga ake o Hikurangi, taro iho, ka tau atu ki te kāinga o Pourangahua. He tere te heke atu o Pourangahua i tana manu, ka here i a rāua, ka oma tika atu ki te whare. Me te aha, wareware katoa i a ia tana kī taurangi ki a Ruakapanga.
KĀPEKA TUATORU: KANIORO	KEI TE KĀINGA O POURANGAHUA RĀUA KO KANIORO. E te tau, kua hoki mai koe! Kuhu mai, kei te makariri a waho.
POURANGAHUA	E te makau, Kanioro, ka nui taku koa i te kite i a koe. Kātahi te rerenga roa, kua tino pau taku hau.
KAIKAWĒ KŌRERO	Ka kuhu atu a Pourangahua rāua ko Kanioro i te whare. I te kaha manawarū o Pourangahua kua tae mai ia ki te kāinga, ka wareware tonu atu tana kupu taurangi ki a Ruakapanga. Ā, kei waho kē ngā manu e māharahara haere ana. Kei te mōhio hoki rāua ko te tikanga, kua timata kē tā rāua hoki haere ki a Ruakapanga, engari tē taea ngā taura e here ana i a rāua te wewete.
TUINGĀRANGI	(ki a Pou) Oi! E Pou! Hoki mai ki te wewete i a māua. Me hoki māua ki tō māua kāinga. (ki a Haro) E kore pea ia e wewete i a tāua. Kua ngaro tāua i ōna mahara. Kia kaha ake tō reo e Haro. Me tangi tioro tonu.
HARONGĀRANGI	He tika, kua wareware tāua. Kāore ia i te paku aro mai – kia hoihoi ake tō reo, e Tui. Ko tāua tahi ka tangi tikākā atu ki a ia.
TUI rāua ko HARO	E Pou, e oho! Tukua māua!! E Pou, e Pou! Tukua māua ināia tonu nei! Kei te ara te rā!!
KAIKAWĒ KŌRERO	Ka toro ngā hihi tuatahi o te rā ki te rangi. Kua tino māharahara, kua matakū tonu a Tui rāua ko Haro.

HARONGĀRANGI	<p>Ka mate tāua, e Tui, i ngā mahi a te hore! Auē taukiri e!</p> <p>E Pou, tēnā koa ... tukua māua ...</p>
KAIKAWE KŌRERO	<p>Ka timata te tangi a Tui. Ā, ko ana roimata, ko te Roimata Toroa e kitea ana i ngā tukutuku, puta noa i Aotearoa.</p> <p>Ka tae te haeata o te awatea ki te whare o Pourangahua, ka puta ia ki te whatitoka. I te warea hoki ia e te moe.</p>
POURANGAHUA	<p>Aiii, taukiri ē! Mō taku hē! I mahue i a au te tuku i a kōrua kia hoki ki a Ruakapanga.</p>
HARONGĀRANGI	<p>Kia tere, e hore. Kei mate māua. Kia tere, kia hohoro.</p>
TUINGĀRANGI	<p>Kia tere ake, e hore! Ka aroha koe ina rongo a Ruakapanga i ahatia māua. Ko wai te heahea kāore e ū ki tāna i kī taurangi ai ki te tohunga?</p>
KAIKAWE KŌRERO	<p>Ka wetekina e Pourangahua ngā here, ka karakia, ka tuku i ngā manu kia rere.</p>
POURANGAHUA	<p>Haere rā. Ka nui taku mihi ki a kōrua. Hoki pai atu, ka kawē atu i taku mihi nui ki a Ruakapanga!</p>
KAIKAWE KŌRERO	<p>Ka whakakarukaru rāua ki a ia, ka huri, ka rere.</p> <p>Ka mārō te rere ki te raki. Engari i te whakatatanga atu ki Hikurangi, ehara, ka puta ake a Tamaiwaho, ka hopu i a Tuingārangi. Kua tata ia te ngaua ki ngā kauwae nui o Tamaiwaho, ka tiripou atu a Harongārangi, ka whana, ka rarapi i te kanohi o Tamaiwaho ki ana matihao koi, ka kukume mai ai i a Tuingārangi. Kātahi ka rere tārewa atu a Tamaiwaho ki ngā manu e rua, ka rapirapi, ka patupatu i a rāua tahi i a rāua e rere atu ana.</p> <p>Ka roa te hokinga ki te kāinga. Ko rāua tahi, i tino kino te whara. I te taenga ki te kāinga, kua tino pau te hau, kua whakahemohemo tonu.</p>
RUAKAPANGA	<p>Āhaha! Kua ahatia kōrua? E Haro, e Tui, nā wai tēnei mahi tino kino ki a kōrua?</p>

TUINGĀRANGI	Nā te heahea rā, nā Pourangahua. Nāna māua i here, ka wareware ki te tuku i a māua.
HARONGĀRANGI	Maumahara rawa ake ia, kua whiti kē te rā, ka kite a Tamaiwaho i a māua. I tō māua tatanga atu ki Hikurangi, ka patu ia i a māua.
RUAKAPANGA	Ā kāti, ko kōrua ki te okioki. Ko au ki te kimi utu mō tēnei mahi hē a Pourangahua!
KAIKAWE KŌRERO	<p>Kāore i roa, ka piki te ora ki a Tuīngārangi rāua ko Harongārangi. Engari kāore i ea te riri o Ruakapanga i tērā. E kore e tau pai ana whakaaro kia utua rā anō tēnei mahi tūkinō i ana manu puiaki.</p> <p>I konā, ka tukuna ōna kaha ki te pana i a Tamaiwaho i Hikurangi. Kātahi ia ka tuku i ētahi ngārara e toru ki Aotearoa ki te kai i ngā kūmara e tipu ana i ngā māra a Pourangahua me tana iwi. Ko aua ngārara, ko Anuhe, ko Mokowhiti, ko Mokoroa.</p> <p>Mai i taua wā, tae mai ki tēnei rā, kua āta kaikainga ngā māra kūmara e aua ngārara e toru. Me tangata āta tiaki i ana kūmara e pai ai te tupu o te kūmara i tana māra.</p>

Te Mutunga.